
САДРЖАЈ

Оздрави, кћери, Француска те моли	7
Предговор амбасадорке Србије у Француској Њена екселенција Наташа Марић	9
Реч амбасадора Француске у Србији Његова Екселенција Фредерик Монтолони	11
I. „СТОГОДИШЊА ЗАЈЕДНИЧКА ЗАСТАВА СЛОБОДЕ ФРАНЦУСКОГ И СРПСКОГ НАРОДА”	15
Реч аутора	15
II. ЧИТАНКА РАТА ЗА ОСЛОБОЂЕЊЕ 1914–1918.	21
Први светски рат	21
Узроци рата.	21
Повод рата.	22
Почетак рата	23
Србија на почетку рата 1914. године	24
Страдање цивила	24
Аустријске страхоте у Србији, француски часопис „Огледало”, 1915. године	26
Виктор Иго (Victor Hugo): За Србију (Pour la Serbie)	30
Церска битка.	32
Битка на Колубари и Суворору	34
Нови напад на Србију	35
Епидемија тифуса.	36
Повлачење.	36
Плава гробница	38
Српска народна песма „Тамо далеко”	39
На Кајмакчалану.	41
Српско гробље на Зејтинлику	42
Србија – „Земља смрти”	43
Прекретница рата	44
Пробој Солунског фронта	45

III. ТРАЈАЊЕ У СЕЋАЊИМА

Славица Поповић Филиповић	49
САМАРИЋАНИ СА СРБИМА НА КОРЗИЦИ У ПРВОМ СВЕТСКОМ РАТУ	49
Француска медицинска и хуманитарна помоћ, српски Црвени крст, српска политичка и научна елита, српске жене, болница шкотских жена, Српски потпорни фонд и појединци у помоћ Србима на Корзици у Великом рату	50
ФРАНЦУСКА МЕДИЦИНСКА И ХУМАНИТАРНА ПОМОЋ У СРБИЈИ И СА СРБИМА У ИЗБЕГЛИШТВУ	52
Француска медицинска помоћ српској војсци на Крфу, Солунском фронту, Тунису и Алжиру	57
Францускиње у медицинској и филантропској мисији српском народу .	59
СРПСКИ ЦРВЕНИ КРСТ НА КРФУ И У ИЗБЕГЛИШТВУ	61
Српска политичка, научна и медицинска елита у хуманитарној мисији у Француској	64
Српкиње и Францускиње у помоћ српским избеглицама у Француској .	70
ДР ЕЛСИ ИНГЛИС ПОКРЕЋЕ ОСНИВАЊЕ БОЛНИЦА ШКОТСКИХ ЖЕНА	72
Промоција Болнице шкотских жена у Европи, Америци, Канади, Индији, Аустралији и Новом Зеланду	74
Кетлин Бурк сведочи у делу „Бели друм за Верден” (<i>The White Road to Verdun</i>) .	75
Др Елси Инглис и Болница шкотских жена за Србе на Корзици	76
Јединице Болнице шкотских жена у Србији и са Србима у избеглиштву.	78
СРПСКЕ ИЗБЕГЛИЦЕ НА СОЛУНСКОМ ФРОНТУ	82
Др Мери Елис Блер обилази српске избеглице на Солунском фронту. . .	83
Др Лилиас Ана Хамилтон, лекарка и писац из Аустралије	85
Организација Болнице шкотских жена и њеног особља на Корзици . . .	86
Медицинске сестре, болничарке, друго особље у Болници шкотских жена на Корзици	89
„Корзика јединица”, Болнице шкотских жена	91
Др Мери Блер, Новозеланђанка, прва управница Болнице шкотских жена на Корзици	95
Др Кетрин Андерсон, са Цејлона, лекарка у Болници шкотских жена у помоћ Србима на Корзици	97
Др Мери Филипс, Велшанка, после Ваљева, поново са Србима на Корзици	98
Др Едит Холвеј у Крагујевцу, Младеновцу, Лазаревцу, Крушевцу и на Корзици.	102
Др Елизабет Кортланд, Енглескиња, носилац српских и француских одликовања	103
Шкотланђанка др Матилда Мекфејл, лекарка од Индије до Корзике. . . .	105
Канађанка, др Една Гест са Србима на Корзици.	107
Др Онориа Кир, из Торонта, са Болницом шкотских жена у Француској, у Солуну и на Корзици.	109
Заједничка мисија Болница шкотских жена у Саланшеу и на Корзици .	111

СРПСКИ ШКОЛСКИ И ЦРКВЕНИ ПРЕДСТАВНИЦИ НА КОРЗИЦИ	112
СРПСКИ ПОТПОРНИ ФОНД У СРБИЈИ И СА СРБИМА У ПРВОМ СВЕТСКОМ РАТУ	113
Медицинске јединице Српског потпорног фонда у Србији и за Србе у избеглиштву	117
Седма јединица Српског потпорног фонда на Корзици	122
Др Кетрин Мекфејл водила Болницу СПФ за српске рековалесценте у Бастији	122
Организација и улога Српског потпорног фонда на Корзици	125
Етел Роуз Банкарт са Српским потпорним фондом у Београду и на Корзици	126
СОЦИЈАЛНЕ РАДНИЦЕ СРПСКОГ ПОТПОРНОГ ФОНДА СА СРБИМА НА КОРЗИЦИ	130
Маргарет Стјуарт Мекфеј у Пожаревцу, са Србима на Корзици, у Тунису и после рата	130
Франческа Мери Вилсон са Србима на Корзици, у Тунису и после рата	133
Џејн Мекеј, Аустралијанка са Пацифика, медицинска сестра на Корзици, на Солунском фронту, у Сарајеву и Нишу	135
Споменар Џејн Едит Мекеј, успомена са Корзике	138
IV. ТРАГОМ ЗАПИСА – РАТНИХ ДНЕВНИКА УЧЕСНИКА АЛБАНСКЕ ГОЛГОТЕ	143
ДОЛАЗАК НА КОРЗИКУ: ВЕЉА ЈОВАНОВИЋ	144
КАКО ЈЕ НАСТАЛА ПЕСМА „КРЕЋЕ СЕ ЛАЂА ФРАНЦУСКА”	150
ЛАЂА ФРАНЦУСКА МИХАЈЛА Ј. ЗАСТАВНИКОВИЋА	153
На првој лучини (Из живота српских избеглица)	157
Успомена са Корзике (Посвећено, г. Томи Манићу, национал. раднику)	164
СЕЂАЊЕ РАТНИКА: ЈОВАН ЂИРИЋ	167
Француски бојни брод „Прованса”	167
Спасавање са торпедоване лађе	168
РАТНИ ДНЕВНИК: ИВАН Ж. ЂЕРИЋ	173
ПЛАВА ГРОБНИЦА	175
Судбина новог живота	175
Иванова неповољност у случају хрђавом и напасти сумарена	175
Иваново пливање и опроштај од свог живота за време евакуације	177
Иванове огромне Боли за време другог дана	178
Иванова срећа – Претоварање из чамца у чамац	179
Иванов полазак из Италије у Француску	181
Иваново искрцавање из Брода у варош Ајачио	181
Иванов губитак	181
„Молимо се нашем Спаситељу”	183

V. „ОРЛОВИ РАНО ЛЕТЕ”	185
ШКОЛОВАЊЕ СРПСКИХ БАКА У ИЗБЕГЛИШТВУ НА КОРЗИЦИ У ФРАНЦУСКОЈ 1915–1919.	186
Школовање најмлађих	188
Школе на Корзици	189
ДЕЧАЧКА ШКОЛА У БОКОЊАЊУ НА КОРЗИЦИ	194
Сећање Драгомира Ђоковића, учитеља	194
Дечачка школа у Боконану (Vocognano) на Корзици (1916–1917)	196
У ВИХОРУ ИСТОРИЈЕ, КОРЗИКА, НИЦА, ПАРИЗ...	206
Ужички хероји Великог рата – дневник учитеља Јеврема Чакаревића.	206
„Трудољубив и савестан”, одликован орденом Светог Саве	207
Силом историјских прилика на Корзици	208
„Љеб је био бајат, јело се црвљиво сочиво, пасуљ упола кван, за месец дана изгубих 11 кила...”	208
„Живци су нам свима растројени и то се зна, видим да је смрт „обичан зелен вијенац...”	209
„Рат се отеже и краја нема, тешка времена за српски народ...”	210
„Тешко кеси често кумујући, и магарцу с коњем путујући...”	211
„И улицом сам плакао, плачем и сад док пишем... смрт овог поднаредника само ми је прокинула скупљену жалост...”	211
„Већина ћеце су сирочићи, сви су тужног и невеселог изгледа...”	212
„За сваки случај тури капу за појас, злу не требало...”	213
Писмо професору Павлу Вујићу	213
„Француском народу су најпречи новац и љепота...”	214
„Трамваји у Паризу иду брзо, има их и подземних и зову их метро...”	214
Неиспуњени снови о ужичком трамвају	215
СВЕДОЧАНСТВА О СТРАДАЊИМА	216
Деца – изгнаници и јунаци	216
НАДА СРПСКЕ ГОЛГОТЕ	223
Из радова српских ученика-избеглица у Француској 1916.	223
„СРПСКИ ДАН” У СВИМ ФРАНЦУСКИМ ШКОЛАМА	231
ВИТОМИР ПАНТИЋ: ДНЕВНИК	234
Заробљеници на лађи	235
Одлазак у Бастију	235
„Живела јуначка србија”	236
На смештај у стару фабрику	238
„Рат” са Буром на мору	238
Формирање школских група	239
Почетак рада привремене Српске школе	241

Опет одлазак из Бастије	241
Шта мислим радити при повратку у Србију	243
СРПСКА ШКОЛА У БАСТИЈИ НА КОРЗИЦИ	246
„ДА ТРАГОВИ НЕ ИШЧЕЗНУ (СЕЋАЊА)” – ЉУБОМИР ИСАКОВИЋ	249
Љубомир Исаковић	249
I Српске избеглице у Бастији	250
II Школовање у француском лицеју	256
III Пут у спасење	265
IV Живот и рад у лицеју	282
ДЕЧЈИ РУКОПИСНИ ЛИСТОВИ У ИЗБЕГЛИЧКОЈ ШКОЛИ У БАСТИЈИ И АЈАЧИЈУ НА КОРЗИЦИ ТОКОМ ПРВОГ СВЕТСКОГ РАТА 1917.	305
Литографисани лист „Српски орлић”	305
Омладина	306
ВАЖНОСТ ШКОЛОВАЊА СРПСКИХ ЂАКА У ФРАНЦУСКОЈ ЗА ВРЕМЕ ПРВОГ СВЕТСКОГ	308
VI. СВЕШТЕНИЦИ СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ ИЗБЕГЛИЧКЕ ЦРКВЕ У АЈАЧИЈУ НА КОРЗИЦИ	313
ЈАКОВ ЧУПИЋ	313
Јаков Чупић: црквени запис о страдању народа и цркве у Дреновцу и принудни боравак у Бастији на Корзици	315
Јаков Чупић: рођени, венчани и умрли – 1916, 1917. и 1918. године на Корзици	319
БОЖА НИКОЛИЋ	321
БОЖА МИЛАНОВИЋ	324
VII. ПОЗОРИШТЕ У РАТУ	329
ПОЗОРИШНА ТРУПА „ЂИДО”	329
ВЛАДЕТА ДРАГУТИНОВИЋ	331
„Ђидо” у Ајачију 1916. године	331
„АРТИЉЕРИЈА РУСТИКАНА”	334
БРАНИСЛАВ БРАНА ЦВЕТКОВИЋ	336
Нинко, Видак и Тадија из Ужица – Слава	338
VIII. ИЗ ЖИВОТА СРПСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ НА КОРЗИЦИ	343
АЛЕКСАНДАР ЈОВАНОВИЋ	343
Од Смедерева до Драча	343
ТОДОР СТЕФАНОВИЋ	347
Писмо и пријавна листа упућени градској управи у Ајачију	347

РАТНА ПИСМА	350
МИЈАТ ЂОРЂЕВИЋ	354
Трагом слике	354
IX. АКТИВНОСТИ СРПСКОГ ПОТПОРНОГ ФОНДА И БОЛНИЦЕ ШКОТСКИХ ЖЕНА	357
X. МИХАИЛО М. ЂОКИЋ – НАШИ НА КОРЗИЦИ	363
Част синовима Корзике	363
XI. КОРЗИКА У РАТУ	391
„ОДЛУКА ЈЕ ДОНЕТА”	392
СРБИ НА КОРЗИЦИ	395
КРИСТОФ ЂАКОБИ	402
Последње писмо Кристофа Ђакобија родитељима, 4 дана пред смрт	405
Писмо Анђеле Ђакоби њеном Брату Кристофу	406
Писмо једног пријатеља породици Ђакоби	406
КОРЗИКА БРОЈИ СВОЈЕ МРТВЕ	407
XII. СЕЂАЊЕ НА КОРЗИКУ НОВЕМБАР 2014.	409
Корзика и Србија: испреплетене људске судбине у Бокоњању	409
Велики рат: 6.000 Срба избегло на Корзику	413
Срби на Корзици: „За мир” – успомене са Балкана	414
Аутор на Корзици 2014. године	415
Француска војска у Србији у Великом рату	416
Волимо само мир – 1914/1918. од Корзике до Балкана, Срби на Корзици	418
XIII. СРБИЈА И КОРЗИКА, ПРИЈАТЕЉСКЕ ВЕЗЕ	423
Слике спојиле Корзику и Пријепоље	423
Светле и свете жртве	425
Нови допринос Српско-француској историји	426
Већ сто година плови француска лађа на понос српског и француског народа	429
Корзиканци – савезници у рату, пријатељи у миру	432
Удружење „За мир” поново на Балкану	433
Срби на Корзици – свежањ пун снова о повратку	434
Нада српске голготе	434
Укрштени погледи на Корзику и Балкан	436
Када се 6.000 Срба искрца на Корзику	438
Врло скромни	443

Дреновачки учитељ и француски амбасадор	444
Унија Срба из Француске на Корзици	445
XIV. РЕЦЕНЗИЈА	447
Зоран Радовановић, <i>Срби на Корзици 1914–1918</i> , друго, допуњено издање .	447
XV. ПРИЛОЗИ	449
Листа српских избеглица које су прихваћене из Ливорна 5. фебруара 1916.	449
Списак српских ђака из Првог светског рата на школовању у Француској на Корзици у Бастији	451
Списак ђака из Моравског округа на школовању у Француској у време Првога светскога рата	454
Списак рођених у Бастији на острву Корзика (Република Француска) у 1916, 1917. и 1918. години	456
Списак венчаних лица у Бастији на острву Корзика (Република Француска) српских избеглица у 1917. и 1918. години	461
Списак умрлих у години 1916. на острву Корзици, Република Француска .	464
Списак умрлих Срба у избеглиштву из места Учијани на Корзици током Великог рата 1914–1918.	486
Списак умрлих Срба у избеглиштву из места Бокоњано на Корзици током Великог рата 1914–1918.	488
XVI. ЗАБЕЛЕШКА О АУТОРУ	489
XVII. ОСТАЛИ САРАДНИЦИ НА КЊИЗИ	491
Белешка о аутору трећег поглавља књиге „Самарићани са Србима на Корзици у Првом светском рату”	491
Запис о преводиоцу књижних текстова и делова написаних француским	492
Прибелешка о сараднику француског издања „Срби на Корзици 1914–1918” (<i>Les Serbes en Corse 1914–1918</i>)	492
Литература	493
Интернет сајтови	499
Захвале	501
Индекс имена	503